

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1984/173

KARAR NO : 1985/18

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Ahmet Koç ve arkadaşları

O L A Y : 12 Eylül 1980 döneminden sonra kimliği açıklanmayan bir vatan-

daşın 27.1.1981 tarihli ihbarı üzerine, sıkıyönetim komutanlığınca verilen emir gereği Gaziantep ilinde bir pasajda ticaret yapan Mustafa Akdeniz ve 51 sanık hakkında, dükkanlarının mühürlenmesi ve bilahare arama yapılması suretiyle gerçekleştirilen operasyon sonunda 52 sanığın teşekkül meydana getirerek gümrük kaçakçılığı yaptıkları ve Gaziantep Merkez Komutanı sanık Aykut Gürkan ile Emniyet Müdürlüğünde görevli Komiser Muavini Mustafa Kuru ve polis memuru Cemal Kadıg'ın görevi kötüye kullanmak, emniyet görevlileri Ahmet Koç ve arkadaşları 8 sanığın da, rüşvet almak suçunu işledikleri ileri sürülerek, Mustafa Akdeniz ve 51 arkadaşı hakkında 1918 sayılı Yasa'nın 27/1., 33., 40., 1177 sayılı Kanunun 88/2., 1118 sayılı Kanunun 3. ve 4223 sayılı Kanunun 10. maddelerine, sanıklar Halil Taşdemir, Mustafa Akdeniz, Müslüm Bal, Kemal Güneş ve Ahmet Yücel'in rüşvet vermek suçundan TCK.nun 220., 80., Emniyet görevlisi sanıklar Ahmet Koç, Remzi Birol, Ahmet Sırça, Şevket Karaca, Şemsettin Karaca, Hasan Hüseyin Gürkan, İbrahim Altıkat, Garip Karabağ ve Mehmet Aykanat'ın 1918 sayılı Yasa'nın 36. ve 51. maddeleri delâletiyile TCK.nun 212., 80., 227/2. maddelerine göre ve sanıklar Cemal Kadı, Mustafa Kuru ve Aykut Gürkan'ın kaçakçılığı men ve takibi ile görevli oldukları halde görevlerini kötüye kullandıkları ve kaçakçılığa göz yumdukları iddiasıyla 1918 sayılı Yasa'nın 36., 51., maddeleri delaletiyle TCK.nun 240.maddesine göre cezalandırılmaları istemiyle Gaziantep C. Savcılığınca 7.1.1982 günlü, esas 1982/32 sayılı iddianame ile haklarında kamu davası açılmıştır.

Gaziantep 2. Ağır Ceza Mahkemesi; 12.3.1982 gününde, 1982/18-81 sayı ile; 1982/18 esas numarada kayıtlı kaçakçılık suçundan sanıklar Mustafa Akdeniz ve 63 arkadaşından iddianamede 53 sırada başlayıp 64 numarada sena eren ve bu kaçakçılık olayının operasyon ve soruşturmasında görevlendirilen sanıklar Ahmet Koç, Cemal Kadıg, Remzi Birol, Ahmet Sırça, Şevket Karaca, Şemsettin Karaca, İbrahim Altıkat, Garip Karabağ, Mustafa Kuru, Mehmet Aykanat, Aykut Gürkan ve Hasan Hüseyin Gürkan haklarındaki davanın sıkıyönetim mahkemelerinde rüyeti sıkıyönetim komutanlığınca uygun görülmüş olduğundan, bu sanıklarla ilgili davanın tefrik edilerek, sıkıyönetim askeri mahkemesine gönderilmesi yolunda 12 sanık hakkında görevsizlik kararı vermiştir.

ÖZET: Sıkıyönetim Komutanlığı emrine giren personelin, sıkıyönetim hizmet ve görevlerinin yapılması sırasında veya bu hizmet ve görevle ilgili olarak işlediği suçlara ait davanın, 1402 sayılı sayılı Kanun'un 14. maddesi uyarınca Askerî Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

Adana Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askerî Mahkemesi; 8.3.1984 gününde, 1984/21-61 sayı ile; adı geçen sanıklara atılı suçların 1402 sayılı Yasa'nın 15. maddesinde yer almadığı gibi siyasal ve ideolojik amaçlı olmadığı, sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin bulunmadığı, polis ve polis amiri olan sanıkların aynı yasanın 2. ve 14. maddesine göre sıkıyönetim komutanı emrine giren güvenlik kuvvetlerine mensup oldukları ve fakat doğrudan sıkıyönetim görevlisi olmadıkları ve atılı suçların sıkıyönetim hizmet ve görevleri ile ilgili bulunmadığı görüşü ile görevsizlik kararı vermiştir.

Böylece, her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde belirtilen olumsuz görev uyumsuzluğu yukarıda kimlikleri açıklanan 12 sanıkla ilgili olarak oluşmuş olmakla, dava dosyası Adana Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Savcılığının 26.10.1984 günlü, 1984/43-21 sayılı yazısı ile Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, Y. İsmet Ayer, A. Mazhar Akman, Türkan Güven, Ergun Argon, Yavuz T. Özgen ve Muammer Aksüt'ün katılmaları ile yaptığı, 14.1.1985 günlü toplantıda, geçici raportör Hakim Fikret Erem'in raporu ile dosyadaki belgeler, okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askerî Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Sezai Aydınalp'in Askerî Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüldüğü düşünülür.

Sanıklara atılı suçların, Gaziantep ilinde 26.12.1978 de ilân olunan sıkıyönetimden sonra 1981 yılında işlenmesine, sanıkların biri merkez komutanı ve diğerleri ise komiser muavini ve polis memurları olmalarına, sıkıyönetim ilânından sonra tüm zabitanın sıkıyönetim komutanlığı emrine girmesine göre, görevli yargı yerinin belirlenmesinde 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununun 14. maddesi gözönüne alınmalıdır.

1402 sayılı Kanun'un 2. maddesi "sıkıyönetim altına alınan yerlerde genel güvenlik ve asayişe ilişkin zabıta kuvvetlerine ait görev ve yetkiler sıkıyönetim komutanlığına geçeceği, zabıta kuvvetleri bütün teşkilâtı ile sıkıyönetim komutanının emrine gireceği" belirtilmektedir.

Aynı Kanun'un 14. maddesinde ise, sıkıyönetim komutanlığı emrine giren personelin sıkıyönetim hizmet ve görevleri ile ilgili olarak veya sıkıyönetim hizmet ve görevlerinin yapılması sırasında işledikleri suçlara ait davalara bakmak görevinin sıkıyönetim askeri mahkemelerine ait olacağı öngörülmektedir.

Sanıkların sıkıyönetim komutanlığı emrine giren personel bulunmalarına, isnat olunan suçların kaçakçılıkla ilgili 27.1.1981 tarihinde yapılan ihbarın soruşturul-

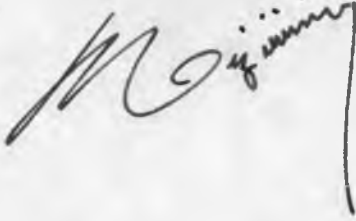
ması sırasında işlenmesine, bu soruşturmanın sıkıyönetim hizmet ve görevleri ile ilgili olması yanında, bu hizmet ve görevlerin yapılması sırasında ika edilmesine zira; vaki ihbar üzerine sıkıyönetim komutan yardımcılığınca verilen emir gereği söz konusu operasyon ve soruşturmanın yapılmış olduğunun dava dosyası münderecaatından anlaşıldığına ve böylece, bu görevin, sıkıyönetim hizmet ve görevi olduğunun kuşkusuz bulunmasına göre, 1402 sayılı Kanun'un 14. maddesindeki koşullar gerçekleşmiştir.

Bu durumda tetkik konusu davanın, anılan madde uyarınca Askerî Yargı yerinde görülmesi gerektiğinden, Adana Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askerî Mahkemesi'nin 8.3.1984 günlü, 1984/21-61 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

SONUÇ: Anlaşmazlığın, niteliğine göre Askerî Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle Adana Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askerî Mahkemesi'nin 8.3.1984 günlü, 1984/21-61 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 14.1.1985 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan

Servet Tüzün

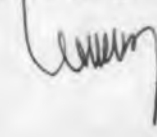
Üye

Y. İsmet Ayer

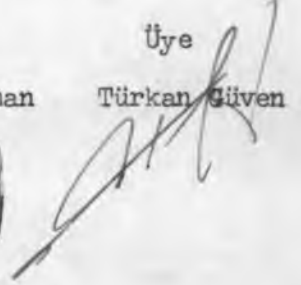
Üye

A. Mazhar Akman

Üye

Türkan Güven

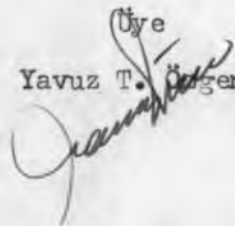
Üye

Ergun Arğan

Üye

Yavuz T. Özen

Üye

Muammer Aksüt

